

FFO Innlandet

Høringsuttalelse – «Fremtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller, Innlandet fylkeskommune»

Styret i Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Innlandet behandlet saken i styremøte 30.mai og 19.juni, og har følgende uttalelse i saken.

Innledningsvis vil vi presisere at FFO Innlandet ikke tar stilling til antall videregående skoler, geografisk plassering og andre forhold som må betraktes som politiske beslutninger. Vi forstår at noe må gjøres raskt i forhold til 2000 'ledige' elevplasser i Innlandet, og sannsynligheten for endret elevgrunnlag på flere lokasjoner.

Vi ønsker å bidra til en helhetlig tenkning uten lokale særinteresser med elevens beste, med tanke på best mulig tilbud, læring og aktivitet i fokus. FFO er i denne sammenheng spesielt opptatt av at den nye opplæringsloven med nye forskrift som omhandler «tilpassa opplæring» og «individuell tilrettelagt opplæring» (kap. 11), blir ivare tatt i ny tilbudsstruktur og vurdering av alternative opplæringsmodeller.

Den nye opplæringsloven setter søkelys på noen forhold, som vi forventer at Innlandet fylkeskommune i forbindelse med ny tilbudsstruktur vil ha særlig fokus på:

Tilpassa opplæring

- § 11-1 og 2: At fylkeskommunen sørger for at det gis tilpassa opplæring slik at alle får tilfredsstillende utbytte av opplæringa uavhengig av forutsetninger, og får utnyttet og utviklet egne evner. Dette er en kontinuerlig oppfølging som det er viktig at lærerne følger opp og rapporterer ved avvik. Bytte av skolested kan slå uheldig ut for læringsprosessen for elever med funksjonsnedsettelse.
- §11-4 og 5: At fylkeskommunen sørger for elevens rett til personlig assistanse, fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler der dette er nødvendig for å sikre likeverdig opplæring. FFO tenker at ny skole, ukjente omgivelser og lengre reisevei kan utløse endrede behov for oppfølging, hjelp og tilrettelegging.

Individuell tilrettelagt opplæring

- §11-6 og 7: At fylkeskommunen sørger for retten til individuell tilrettelegging der dette er nødvendig for at eleven skal få tilfredsstillende utbytte av opplæringa. Et godt samarbeid med eleven, foresatte og PP-tjenesten er nødvendig for å sikre gode tilrettelegginger

gjennom helhetlig sakkyndig vurdering der også behovet for personlig assistanse eller fysisk tilrettelegging ivaretas. Alternativ læringsarena i eget nærområde kan være en mulighet man kan benytte helt eller delvis, jf. «Merknader fra Innst. 442 L (2022-2023)», for å løfte motivasjon og mestring for utsatte elever.

FFO vil presisere at valg av alternativ opplæringsarena må være knyttet opp til enkeltelevers behov og ønsker, og i tett samarbeid med eleven selv og foresatte.

FFO tillater seg å vise til forvaltningsrevisjonsrapporten «Organisering av spesialundervisning» den 13.06.2023 (PS 49/2023). og som omhandlet retten til spesialundervisning (nå individuell tilrettelegging).

Følgende problemstillinger ble undersøkt:

1. I hvilken grad er organiseringen av opplæringstilbudet til elever med spesialundervisning i tråd med lov, forskrift og nasjonale føringer?

Dette er et omfattende pkt. i rapporten, og grundig gjennomgått og dokumentert. Det tar for seg alt fra organisering, omfanget og ungdommens rett til å få inntak på et ønsket utdanningsprogram ved en videregående skole.

Under konklusjon og anbefaling sies det bla.:

«Fylkeskommunen bør sikre at alle elever med spesialundervisning har et fritt utdanningsvalg. Fylkeskommunen bør arbeide for at alle elever møtes med ambisiøse, men realistiske forventninger. Fylkeskommunen bør sørge for at skolene fatter vedtak om spesialundervisning før det gis tilrettelagt opplæring eller avvik fra læreplanverket utover det som følger av kravet om tilpasset opplæring. Fylkeskommunen bør sikre at alle vedtak om spesialundervisning er så tydelige at det ikke er tvil om hvilket innhold opplæringen skal ha. Fylkeskommunen bør sørge for at alle vedtak har en begrunnelse basert på den enkelte elevens behov, ikke en standardbegrunnelse».

FFO vil påpeke alvoret i funn av mangler som har ført til overnevnte anbefalinger. Det er først i enkeltvedtak om spesialundervisning at skolen skal vedta organiseringen av elevens opplæringstilbud. For eksempel om opplæringen skal gis i et tilrettelagte tilbud. De tilrettelagte tilbudene skal være en del av skolen som helhet.

Vedtak skal ivareta barnets/elevens beste, og begrunnes utfra dette.

2. I hvilken grad elever med spesialundervisning får et opplæringstilbud i samsvar med utdanningsprogrammet de er tatt inn på?

Dette er viktig, og FFO hører at her syndes det. Gjennomgangen viste at halvparten av vedtakene som ble gjennomgått kun ga en oversikt over hvilke fag eleven skulle ha, og at innholdet ville fremgå av elevens IOP.

Et vedtak skal være så tydelig at det ikke er tvil om hvilket innhold opplæringen skal ha.

3. I hvilken grad får elever som går i egne klasser/grupper opplæring gitt av ansatte med relevant kompetanse?

Konklusjon var at alle skolene i **hovedsak** oppfyller kravene i lov og forskrift når det gjelder bruk av kompetanse i spesialundervisningen. De som har ansvaret for spesialundervisning, er tilsatt i en undervisningsstilling. Men at det var viktig at Fylkeskommunen sikret at det hjemles i den enkelte elevs vedtak når lærere ikke oppfyller kravet til fagkompetanse i undervisningsfag.

Og at Fylkeskommunen bør sørge for at det ved alle skolene er tilsatte i undervisningsstillinger som har ansvaret for veiledning av assistenter/elevveiledere.

FFO vil presisere viktigheten av at eleven har kvalifiserte lærere og FFO Innlandet vil, i tråd med FFO sentralt sitt fokusområde, følge med på det utviklingsarbeidet som er satt i gang på området både etter revisjonsrapporten og ny opplæringslov.

FFO representerer en sensitiv gruppe elever. Vi vil vektlegge viktigheten av at rettmessig brukermedvirkning etterleves for elever/foresatte/verge på alle nivåer. Elever med funksjonsnedsettelse må få like gode eller bedre muligheter til læring/aktivitet/hjelpemidler i ny struktur. De må hensyntas i forhold til tilrettelagt transport, eventuell lengre reisevei til ny skole og eventuelt muligheter for tilpassede internatløsninger, sett opp mot bruk av alternative opplæringsmodeller der det er hensiktsmessig.

Vi må være trygge på at tilpassa og individuelt tilrettelagt opplæring for elever med funksjonsnedsettelse blir godt ivaretatt på ny skole/lokasjon.

Elverum 24. juni 2024

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Innlandet

Maj Christin Stenersen/sign
Styreleder